

JATKUVAN OPPIMISEN SEURANTARYHMÄN KOKOUS

MUISTIO

Aika: perjantai 20.11.2020 klo 13–15:30

Paikka: Teams

Osallistujat: Kts. kohta 9

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Kirsi Heinivirta avasi seurantaryhmän kokouksen kello 13.02.

2. Asialistan hyväksyminen

Kokouksen asialista hyväksyttiin sellaisenaan.

3. Edellisen kokouksen muistio

Edellisen kokouksen 22.10.2020 kokousmuistio hyväksyttiin yksimielisesti. Mahdollisia korjauksia voi toimittaa myöhemmin Tiina Pololle.

4. Ajankohtaiset asiat

Puheenjohtaja kertoi uudistuksen etenemisestä. 2.12.2020 järjestetään parlamentaarisen ja tukiryhmän yhteinen kokous, jossa käsitellään ensimmäistä tavoiteasiakirjan luonnosta. Aiemmat tekstit on yhdistetty siihen aiemmin sovittujen otsikkojen mukaisesti. Asiakirja perustuu myös käsiteltyjen suuntaviivojen sisällölle. Kaikesta edellä mainitusta muodostetaan koherentti kokonaisuus. Parlamentaarinen ryhmä kokoontuu vielä 10.12.2020 ja tavoitteet julkistetaan opetusministerin toimesta 17.12.2020 klo 8 alkaen.

Ville Heinonen kertoi jatkuvan oppimisen palvelukeskuksen valmistelun tilanteesta. Asiaa valmisteleva työryhmä jättää väliraportissaan esitykset keskuksen mahdollisesta sijoituspaikasta, resursseista ja yhteistyöstä sekä työnjaosta muiden toimijoiden kanssa. Väliraportissa tuodaan esiin myös palvelukeskuksen toiminnan käynnistämisen vaiheistaminen. TE-hallinnon organisoitumis uudistus tuo lisämausteen tilanteeseen, ja työtä tehdään organisaatorakenteen ja palveluiden järjestämisen kannalta selkiytymättömässä tilanteessa. Alueellinen ulottuvuus tulee määritellyksi vasta kun muut aihepiiriin liittyvät kehittämishankkeet etenevät. Budjettikirjauksen mukaan palvelukeskuksen tulisi olla toiminnassa vuoden 2021 aikana, eli eduskuntapäätökset tarvittaisiin jo kevälistuntokauden aikana. Keskustelussa EU:n elvytyspaketin viivästyminen koettiin hankalaksi asiaksi uudistusten etenemisen kannalta.

Erityisasiantuntija Saara Ikkela OKM:stä esitteli jatkuvan oppimisen osaamiseen ja kehittämiseen suunnatun erityisavustuksen asioita. Hakemuksia lähetti 205 hanketta ja niitä haettiin yli 80 miljoonan euron edestä. Teija Felt esitteli TEM:in valmistelussa olevaa JTYP-lain väliaikaista muuttamista luvun 5 osalta (korkeakoulututkintoon johtavan työvoimakoulutuksen mahdollistaminen väliaikaisesti).

Opetusneuvos Sanna Hirsivaara OKM:stä kertoi avoimen korkeakouluopintojen lisäpanostuksista. Vuoden 2020 neljänteen lisätalousarvioon sisältyy yhteensä 5 miljoonan euron määräraha ammattikorkeakouluille ja 5 miljoonan euron määräraha yliopistoille avoimen korkeakouluopetuksen lisäämiseen sekä koulutuksen ja työelämän ulkopuolella oleville kohdennettuun maksuista vapauttamiseen. Koulutuksen ja työelämän ulkopuolella on henkilöitä erilaisissa elämäntilanteissa,

esimerkiksi eri syistä irtisanottuja ja lomautettuja ja myös toisen asteen päättäneitä korkeakoulutukseen hakeutuneita, jotka eivät ole päässeet tutkintokoulutukseen korkeakouluissa, ja ovat työttömiä. Yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa määrärahasta vähintään yksi miljoona käytetään maksuista vapauttamisen toteuttamiseen ja korkeintaan neljä miljoonaa euroa tarjonnan laajentamisen lisäkannustimeen. Korvaus maksetaan kaikista avoimen korkeakouluopetukseen (tai erillisiin opintoihin) ilmoittautuneista, joilta korkeakoulu on jättänyt perimättä maksun.

5. Jatkuvan oppimisen tiekartta

Olli Oosi Owl Groupista fasilitoi keskustelua asialistan liitteen 2 pohjalta. Sekä parlamentaarinen ryhmä että tukiryhmä katsoivat kokonaisuuden selkiytyneen merkittävästi. Tämän jälkeen keskusteltiin Howspace-alustalla aiheesta ”millaisia viestejä vielä viimeistelyyn?”. Keskustelussa esitettiin huoli siitä, pystytäänkö nyt esitettäviä tavoitteita toteuttamaan, mikäli investoinnit digitaalisen palvelualan ja tietovarantojen kehittämiseen viivästyvät EU-koronaelvytysrahojen viivästyminen myötä.

Kokonaisuudessa olisi hyvä näkyä nimenomaan jo työelämässä olevien osaamisen ylläpito ja nostaminen vielä vahvemmin. Osaamistaso ei saisi myöskään määrittyä pelkän koulutustason kautta. Osaamisen rinnalla toivottiin korostettavaksi myös oppimiskykyä. Samoin sivistyksen ja osaamisen suhdetta toivottiin paremmin näkyviin.

Tavoitteiden viimeistelyssä toivottiin digitaalisuutta vielä näkyvämmäksi, liittyen sen mahdollisuuksiin parantaa niin aktiivisten kansalaisten oppistarpeita ajasta ja paikasta riippumatta sekä yritysten osaamistarpeiden (vajeiden ja kapeikkojen) nopeana ratkaisijana. Esille nostettiin myös se, miten työllisyyden ja osaamisen palvelukeskus sijoittuisi toimintoiltaan olemassa olevaan rakenteeseen? Mitä toimintoja poistuisi tai korvautuisi, ja miten vältetään luomasta päällekkäisyyksiä. Lisäksi poikkihallinnollisuutta toivottiin paremmin näkyviin kantavana teemana. Keskustelussa toivottiin myös selkeämmin näkyviin, että kokonaisuutta rakennetaan erityisesti olemassa olevien palveluiden varaan - niitä yhteen saattaen ja uusia rakenteita luoden. Myös ammatillisia oppilaitoksia toivottiin näkyviin vielä vahvemmin osaamispalveluiden tuottajina.

Aktiivista kansalaisuutta toivottiin nostettavaksi esiin visiossa ja tavoitteissa. Jatkuva oppiminen on koko elämänsä kattava asia, jolloin visio ei voi tyypistyä pelkkään työuran aikaiseen ja työhön liittyvään osaamisen kehittämiseen. Näkyvyyttä toivottiinkin työelämän ulkopuoliselle jatkuvalla oppimiselle, jolloin tiekartta vastaisi myös paremmin jatkuvan oppimisen perusideaan ottamatta mitään pois työelämäulottuvuudelta

Keskustelun päätteeksi todettiin, että tiekarttaa ollaan nyt pukemassa edellä mainituissa kokouksissa tehtyjen huomioiden pohjalta sihteeristön toimesta tekstimuotoon. Puheenjohtaja totesi, että käydyssä keskustelussa mm. oppimiskyky voitaisiin tuoda selkeämmin esiin asiakirjan viimeistelytyössä. Samoin se, ettei osaamistason nostaminen ole pelkkää koulutustason nostamista. Poikkihallinnollisuuteen liittyviä asioita pitäisi vielä terävöittää käsitteistön osalta.

6. Jatkuvan oppimisen parlamentaarisen uudistuksen toimeenpano ja seuranta

Puheenjohtaja Heinivirta ja erityisasiantuntija Saara Ikkela OKM:stä alustivat asiaa. Ikkela esitteli tavoitteisiin ja sisältöön liittyvää indikaattorityötä. Tavoitteena on seurata jatkuvan oppimisen uudistukseen kytkeytyvien ilmiöiden kehitystä ja luoda arviointikehys uudistuksen toimeenpanolle.

Ikkelan kokouksessa esittelemissä seurantaindikaattoreissa on 4 ulottuvuutta: Yksilö, työelämä, tarjonta ja yhteiskunta. Indikaattorityön pohjana on käytetty mm. Tilastokeskuksen aineistoja (esim. Aikuisetutkimus), Työolobarometria (vuoden 2019 tiedot päivitetään vielä), työnvälitystilastoa, Vipunen-palvelua, Kelan tietoja, Työllisyysrahaston tietoja ja PIAAC-tutkimuksen tietoja. On myös teemoja, joihin ei ole kattavaa tiedonkeruuta, kuten esim. yksityisen sektorin tekemät investoinnit koulutukseen ja osaamisen kehittämiseen.

Jatkotyössä valitaan avainindikaattorit, joille asetetaan tavoitetasot. Avainindikaattoreiksi halutaan mahdollisimman hyvin tavoitteita mittaavia ja mieluiten vuosittain päivitettäviä. Lähtökohtaisesti valitaan 3-8 indikaattoria, joille asetetaan tavoitetasot.

Tämän jälkeen käytiin keskustelu indikaattoreista Howspace-alustalla siitä, mitkä tulisi valita avainindikaattoreiksi. Yleisesti esiteltyjen indikaattorien katsottiin painottuvan liiaksi opetushallinnon suuntaan. Koulutustasokohtaisen ja sosioekonomisen ulottuvuuden lisäksi katsottiin tarpeelliseksi korostaa myös alueellottuvuutta. Haasteeksi monien edellä esitettyjen mahdollisten indikaattorien osalta katsottiin validien tietojen saatavuus. Keskustelussa todettiin myös, että joidenkin perinteisten indikaattorien käyttäminen saattaa muodostaa haasteensa ja antaa mahdollisuuksia tavoitteiden väärintymmärryksiin. Seurannan ja viestinnän välinen suhde onkin jatkossa tärkeä, kuten myös indikaattoriyön kehittäminen ja kehittyvän seurantakehikon muodostaminen. Tekoälyn kehittyminen ja datalouhinta tuo myös uusia mahdollisuuksia. Kun kehitetään yhdessä uutta, luodaan myös yhteiset ja yhdessä kehittyvät seurantajärjestelmät. Erytishuomiota jatkossa on kiinnitettävä työssä tapahtuvaan oppimiseen.

Toimeenpanoon liittyen käytiin lopuksi myös Howspace-keskustelu. Siinä tuotiin esille seurantaryhmän rooli jatkossa muun muassa uudistuksen seurannassa.

7. Muut asiat

Seuraava kokous helmikuun 2021 lopussa ennen hallituksen puoliväliriihtä, jolloin on saatavissa tarkempaa tietoa esimerkiksi rahoituskysymyksiin liittyen. Samalla on mahdollisuus myös yhdessä tarkastella missä uudistuksen suhteen ollaan menossa ja arvioida jo liikkeelle lähteneitä asioita.

Todettiin, että Howspace-keskustelua voidaan pitää auki vielä keskiviikkoon 25.11.2020 asti.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Heinivirta kiitti seurantaryhmää tehdystä työstä ja päätti kokouksen klo 15.10.

9. Kokouksen osallistujat

Seurantaryhmän jäsenet:

Kirsi Heinivirta, opetus- ja kulttuuriministeriö, puheenjohtaja	Soile Koriseva, Elinkeinoelämän oppilaitokset ELO
Teija Felt, työ- ja elinkeinoministeriö, varapuheenjohtaja	Susanna Aro, MTK
Elina Sojonen, Akava ry	Pentti Malinen, Kainuun liitto
Mirja Hannula, Elinkeinoelämän Keskusliitto ry	Samu Seitsalo, Opetushallitus
Oili Marttila, Kirkkohallitus/Kirkon työmarkkinalaitos	Maj-Len Engelholm, Opetushallitus
Sanja Mursu, KT Kuntatyönantajat	Maire Mäki, TE-toimisto
Kirsi Rasinaho, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK	Minna Nieminen, työ- ja elinkeinoministeriö
Marja Vartiainen, Suomen Yrittäjät ry	Merja Leinonen, valtiovarainministeriö
Riina Nousiainen, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry	Annika Bussman, opetus- ja kulttuuriministeriö
Samuli Maxenius, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto	Ville Heinonen, opetus- ja kulttuuriministeriö
Petri Suomala, Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry	Markku Virtanen, työ- ja elinkeinoministeriö
Björn Wallén, Vapaa Sivistystyö ry	Sanna Hirsivaara, opetus- ja kulttuuriministeriö
Veli-Matti Lamppu, Ammattiosaamisen kehittämissyhistys	Iiris Mäenpää, Saamelaiskäräjät
Emma Holsti, Suomen Opiskelija-Allianssi - OSKU ry	Kati Korhonen-Yrjänheikki, Keva
Ainomaija Rajoo, Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry	Juha Tuovinen, sisäministeriö
Antti Hallia, Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOK ry	Saara Ikkela, opetus- ja kulttuuriministeriö
Hannele Salminen, Suomen Kuntaliitto ry	Tiina Polo, opetus- ja kulttuuriministeriö, sihteeri
Tuovi Manninen, Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry	Riku Honkasalo, Opetushallitus, sihteeri

Muut

Olli Oosi, Owal Group

Poissa:

Dan Cederlöf, Finlands Svenska Skolungdomförbund, FSS

Teemu Hassinen, Sivistystyönantajat

Risto Lerssi, valtiovarainministeriö/Valtion työmarkkinalaitos

Vava Lunabba, oikeusministeriö

Jarmo Paukku, ELY-keskus

Joni Rehunen, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö

Annakaisa Tikkinen, Suomen lukiolaisten liitto ry

Agneta Torsell, Suomen Rehtorit ry

Matti Tujula, Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto – SAKKI ry